



UPPSALA
UNIVERSITET

Studiehandledning höstterminen 2010

Utbildningssociologi, introduktion, 7,5 hp

Institutionen för utbildning, kultur och medier (EDU)
(www.edu.uu.se)

Innehåll

Studiehandledning för kursen Utbildningssociologi, introduktion, 7,5 hp	5
Introduktion	5
Kursbeskrivning	5
Kursmål	5
Kursfakta	5
Kontakt	6
Fusk och plagiat	6
Språkverkstad	6
Tillgång till kursmaterial	6
Kursens upplägg (campus)	6
Kursens upplägg (distans)	6
Examination	7
Betyg och betygskriterier	7
Undervisning	7
Introduktion	7
Föreläsning 1: Utbildningssystemets framväxt och struktur	7
Föreläsning 2: Sociala gruppers utbildningsstrategier	8
Föreläsning 3: Utbildning och samhällsförändring	8
Föreläsning 4: Utbildningssociologi, klassiska och moderna traditioner	8
Seminarium 1: Utbildningssystemets framväxt och struktur	9
Seminarium 2: Sociala gruppers utbildningsstrategier	9
Seminarium 3: Utbildning och samhällsförändring	9
Seminarium 4: Utbildningssociologi, klassiska och moderna traditioner	9

Studiehandledning för kuren Utbildningssociologi, introduktion, 7,5 hp

Introduktion

Utbildningssociologi är ett område där bildning, utbildning, undervisning, fostran och lärande utforskas med hjälp av samhällsvetenskapliga och humanistiska metoder och relateras till andra samhällsområden. Ett centralt problemområde är rekryteringsfrågor i vid mening, det vill säga förhållandet mellan å ena sidan barns, elevers, studenters eller lärares sociala och kulturella bagage, å andra sidan den ordning som råder i utbildningsväsendet.

Andra frågor gäller hur faktorer som kön och etnicitet samt den sociala och kulturella tillhörigheten inverkar på människors praktiker i och utanför utbildningen, liksom utbildningens socialiserande verkningar. Historievetenskapliga inslag är väsentliga. Till grund för utbildningssociologin ligger mer generella kultursociologiska forskningstraditioner.

Utbildningssociologi, introduktion, 7,5 hp ges som fristående kurs på Institutionen för utbildning, kultur och medier (www.edu.uu.se) vid Uppsala universitet. Kursen ges på halvfart både på campus och på distans. Denna studiehandledning behandlar Utbildningssociologi, introduktion, 7,5 hp såväl på campus som på distans.

Kursbeskrivning

Kursen ger en introduktion till utbildningssociologins perspektiv. Syftet är att studenten ska tillägna sig en grundläggande förståelse för förskolans, skolans och den högre utbildningens sociala och kulturella förutsättningar. Kursens fokus är att urskilja de olikartade förutsättningarna för elever/studenter med olika bakgrund och tillgångar samt de olikartade vägar elever/studenter kan ta genom utbildningssystemet och ut i arbetslivet.

Kursmål

Efter genomgången kurs ska studenten kunna

- beskriva såväl olika utbildningsformers historiska utveckling som utbildningssystemets aktuella struktur i Sverige,
- redogöra för sociala grupperns utbildningsstrategier,
- utifrån ett internationellt perspektiv diskutera det svenska utbildningssystemets framväxt i relation till samhällets utveckling,
- redogöra för hur dagens utbildningssociologi förhåller sig till de samhällsvetenskapliga och humanistiska forskningstraditioner som ligger till grund för den.

Kursfakta

Kursen ges av:

Institutionen för utbildning, kultur och medier (www.edu.uu.se) vid Uppsala universitet.

Postadress: Box 2136, 750 02 Uppsala

Besöksadress: Von Kraemers Allé 1 (Blåsenhus)

Kontakt

Studierektor

Ida Lidegran, universitetslektor, ida.lidegran@edu.uu.se

Kursadministratör

Marie Ols, marie.ols@peki.uu.se

Kursledare för Utbildningssociologi, introduktion, 7,5 hp

Ida Lidegran, universitetslektor, ida.lidegran@edu.uu.se

Studievägledning

Se institutionens hemsida <http://www.edu.uu.se/del2a1.lasso>

Fusk och plagiat

Inom universitetet strävar vi efter att du som student skall utveckla vetenskaplig hederlighet grundad i Vetenskapsrådets etiska riktlinjer. Det är därför viktigt att man som student är medveten om var gränsen går mellan vad som är tillåtet respektive otillåtet när du skriver dina texter. Samtliga lärare är ålagda att vara uppmärksamma på alla försök till fusk och att till prefekt eller studierektor anmäla när misstanke om plagiat/fusk föreligger eller har konstaterats. För mer information om att skriva PM och liknande texter vid Institutionen för utbildning, kultur och medier se institutionens hemsida:

<http://www.edu.uu.se/del4b1.html>

Språkverkstad

Det finns en Språkverkstaden som är öppen för alla studenter vid Uppsala universitet som vill ha hjälp med skriftlig eller muntlig framställning. Vid Språkverkstaden kan du boka tid hos en handledare för kostnadsfri rådgivning. För mer information, se språkverkstadens hemsida:

<http://www.nordiska.uu.se/sprakverkstaden>

Tillgång till kursmaterial

All kursinformation distribueras via <https://studentportalen.uu.se/>. Den publika informationen om kursen nås genom att söka på kursens namn på Studentportalen. För att nå de delar som inte ligger publikt (föreläsningar, instuderingsfrågor m.m.) måste man ha ett konto vid Uppsala universitet. Hur man ansöker ett studentkonto framgår av <http://www.uu.se/node329>

Kursens upplägg (campus)

Undervisningen sker i form av föreläsningar och seminarier. Vid föreläsningarna presenteras och problematiseras litteraturen och vid seminarierna ges deltagarna möjlighet att diskutera och fördjupa sina kunskaper. Seminarierna bygger på varje students aktiva deltagande och att var och en är väl förberedd och inläst på litteraturen. Mer detaljerad information om vad som behandlas vid de olika seminarierna finns i Studentportalen.

Kursens upplägg (distans)

Föreläsningarna läggs efter hand ut på Studentportalen med hjälp av programmet E-mötesverktyget Adobe Connect. Mer information om programmet hittar man på:

http://www.ull.uu.se/system_support/emoten/student/

Adobe Connect används även för att genomföra kursens seminarier. Detta sker med hjälp av programmets chat-funktion (kamera eller mikrofon behövs inte). För att underlätta deltagandet vid

seminarierna ska man i god tid innan första seminariet besökt

http://www.uu.se/system_support/emoten/kommaigang/

Varje seminarietillfälle är schemalagt till två timmar med en förutbestämd starttid. I likhet med publiceringen av föreläsningarna läggs även länkarna till seminarierna ut i Studentportalen. Tider för seminarierna kommer att meddelas via både Studentportalen och mejl.

Examination

Kursen examineras genom en skriftlig hemtentamen i slutet av kursen. Uppgiften är individuell.

Betyg och betygskriterier

Studentens betyg på kursen grundar sig på resultatet på hemtentamen. Hemtentamen betygsätts med betygen väl godkänd, godkänd och underkänd.

För godkänt betyg på hemtentamen ska studenten, med utgångspunkt i kurslitteraturen,

- kunna beskriva såväl olika utbildningsformers historiska utveckling som utbildningssystemets aktuella struktur i Sverige,
- kunna redogöra för sociala gruppers utbildningsstrategier,
- visa förmåga att kunna utifrån ett internationellt perspektiv diskutera det svenska utbildningssystemets framväxt i relation till samhällets utveckling,
- kunna beskriva hur dagens utbildningssociologi förhåller sig till de samhällsvetenskapliga och humanistiska forskningstraditioner som ligger till grund för den.

För väl godkänt betyg krävs att studenten uppfyller kriterierna för godkänt betyg samt uppvisar god förmåga i att, med utgångspunkt i kurslitteraturen, relatera kursens olika delar till varandra.

Undervisning

Här följer en presentation av kursens olika moment. Tid och plats framgår av det schema som återfinns i Studentportalen.

Undervisningen består av fyra föreläsningar och fyra seminarier.

Introduktion

Ida Lidegran (kursledare), FD och lektor i utbildningssociologi, ida.lidegran@edu.uu.se

Under introduktionen ges en kort presentation av såväl kursens innehåll som praktiska detaljer.

Föreläsning 1: Utbildningssystemets framväxt och struktur

Föreläsare: Esbjörn Larsson, FD i historia och lektor i utbildningshistoria, esbjorn.larsson@edu.uu.se

Litteratur som särskilt behandlas

Albisetti, James C : "The Feminization of Teaching in the Nineteenth Century: : A Comparative Perspective". Ingår i: *History of education : major themes.n Vol. 2,p Education in its social context*. Lowe, Roy, 2000, , London : Routledge, ISBN: 0-415-14048-X, Libris: 4917958. 19 s.

Andersson, Mats B; Broady, Donald : *Skolan under 1990 : Sociala förutsättningar och utbildningsstrategier*. Uppsala : Univ. ILU, 2000 - 82 s. URL: <http://www.skeptron.uu.se/broady/sec/sec-27.pdf> valda delar: inledning + sida 1-11: 18 s.

Green, Andy : "Education and state formation revisited" (1994) Ingår i: *History of education : major themes.n Vol. 2,p Education in its social context*. Lowe, Roy, 2000, London : Routledge ISBN: 0-415-14048-X Libris: 4917958 19 s.

Simon, Brian : "Systematisation and segmentation in education: : the case of England" (1987) Ingår i: *History of education : major themes.n Vol. 4,p Studies of education systems*. Lowe, Roy, 2000, , London : Routledge ISBN: 0-415-14050-1 Libris: 4917960 24 s.

Svensson, Lennart : "The State and Higher Education: : A Sociological Critique from Sweden" Ingår i: *European journal of teacher education : journal of the Association for teacher education in Europe (ATEE)*, Abingdon : Carfax, 0261-9768; 12 s.

Föreläsning 2: Sociala gruppers utbildningsstrategier

Föreläsare: Ida Lidegran, FD i utbildningssociologi, ida.lidegran@edu.uu.se

Litteratur som särskilt behandlas

Bourdieu, Pierre & Jean Claude Passeron, *Les héritiers. Les étudiants et la culture*. Paris: Minuit, 1964; 189 sidor. [Eng. övers. *The Inheritors. French students and their relation to culture*. Chicago London: The University of Chicago Press, 1979]

Broady, Donald, *Kapitalbegreppet som utbildningssociologiskt verktyg*. Uppsala: SEC/ILU, Rapporter från Forskningsgruppen för utbildnings- och kultursociologi nr 15. (26 s)

Broady, Donald, Mikael Börjesson & Mikael Palme, "Det svenska högskolefältet och konkurrensen mellan lärosätena" i *Perspektiv på högskolan i ett förändrat Sverige*, Högskoleverket, 2002. (34 s)

Lidegran, Ida, *Utbildningskapital. Om hur det alstras, fördelas och förmedlas*. s. 11-48, 175-239 (100)

Palme, Mikael: "En 'trygg' uppväxt" i Palme, Mikael, 1950-. - *Det kulturella kapitalet: studier av symboliska tillgångar i det svenska utbildningssystemet 1988-2008*, Mikael Palme. - 2008. - ISBN: 978-91-554-7356-3. 39 s. (s. 57-95)

Föreläsning 3: Utbildning och samhällsförändring

Föreläsare: Mikael Börjesson, FD, universitetslektor i utbildningssociologi, mikael.borjesson@edu.uu.se

Litteratur som särskilt behandlas

Ahrne, Göran, 1944-. *Det sociala landskapet : en sociologisk beskrivning av Sverige från 1950-talet till början av 2000-talet*, Göran Ahrne & Christine Roman & Mats Franzén. - 2008 - 4., omarb. uppl.. - ISBN: 978-91-7374-421-8. 206 s. (s. 13-219)

Föreläsning 4: Utbildningssociologi, klassiska och moderna traditioner

Föreläsare: Donald Broady, professor

Litteratur som särskilt behandlas

Bernstein, Basil, "Class and Pedagogies: visible and invisible", in Karabel, Jerome & A.H. Halsey (eds), *Power and Ideology in Education*. Oxford: Oxford University Press, 1977, s. 511-535 (24 s)

Bernstein, Basil, "Social class, language and socialization", in Karabel, Jerome & A.H. Halsey (eds), *Power and Ideology in Education*. Oxford: Oxford University Press, 1977, s. 473-486 (13 s)

Bowles, Samuel, "Unequal education and the reproduction of the social division of labour", in Karabel, Jerome & A.H. Halsey (eds), *Power and Ideology in Education*. Oxford: Oxford University Press, 1977, s. 137-151 (14 s)

Boudon, Raymond, "Education and social mobility: a structural model", in Karabel, Jerome & A.H. Halsey (eds), *Power and Ideology in Education*. Oxford: Oxford University Press, 1977, s. 186-196 (10 s)

Collins, Randall, "Functional and conflict theories of educational stratification", in Karabel, Jerome & A.H. Halsey (eds), *Power and Ideology in Education*. Oxford: Oxford University Press, 1977, s. 118-135 (17 s)

- Connell, R. W. "Cool Guys, Swots and Wimps: The Interplay of Masculinity and Education," in *Oxford Review of Education*, Vol. 15, No. 3, Gender and Education: Current Issues, (1989), s. 291-303. (s 14)
- Davies, Bronwyn, "The Discursive Production of the Male/Female Dualism in School Settings," in *Oxford Review of Education*, Vol. 15, No. 3, Gender and Education: Current Issues, (1989), s. 229-241. (s 13)
- Karabel, Jerome & A.H. Halsey, "Educational Research: A reviewe and an interpretation", in Karabel, Jerome & A.H. Halsey (eds), *Power and Ideology in Education*. Oxford: Oxford University Press, 1977, s. 1-86. (86 s)
- Schultz, Theodore, "Investment in human capital", Karabel, Jerome & A.H. Halsey (eds), *Power and Ideology in Education*. Oxford: Oxford University Press, 1977, s. 313-324 (12 s)
- Walkerdine, Valerie, "Femininity as Performance," in *Oxford Review of Education*, Vol. 15, No. 3, Gender and Education: Current Issues, (1989), s. 267-279. (s 13)

Seminarium 1: Utbildningssystemets framväxt och struktur

Eshjörn Larsson, FD i historia och lektor i utbildningshistoria, esbjorn.larsson@edu.uu.se

Seminariet bygger på föreläsning 1 samt den litteratur som där behandlats. Instuderingsfrågorna distribueras efter föreläsningen. De kommer då att publiceras på kurssidan (studentportalen).

Seminarium 2: Sociala gruppers utbildningsstrategier

Seminarieledare: Ida Lidegran, FD i utbildningssociologi, ida.lidegran@edu.uu.se

Seminariet bygger på föreläsning 2 samt den litteratur som där behandlats. Instuderingsfrågorna distribueras efter föreläsningen. De kommer då att publiceras på kurssidan (studentportalen).

Seminarium 3: Utbildning och samhällsförändring

Seminarieledare: Mikael Börjesson, FD, universitetslektor i utbildningssociologi, mikael.borjesson@edu.uu.se

Seminariet bygger på föreläsning 3 samt den litteratur som där behandlats. Instuderingsfrågorna distribueras efter föreläsningen. De kommer då att publiceras på kurssidan (studentportalen).

Seminarium 4: Utbildningssociologi, klassiska och moderna traditioner

Seminarieledare: Mikael Palme, FD i utbildningssociologi, mikael.palme@edu.uu.se

Seminariet bygger på föreläsning 4 samt den litteratur som där behandlats. Instuderingsfrågorna distribueras efter föreläsningen. De kommer då att publiceras på kurssidan (studentportalen).